

socialmedicinsk tidskrift

Fyrtiofjärde årgången · okt. 1967 · häfte 8

Allmän redaktion:

med. lic. E. Husmark, redaktör och ansvarig utgivare
fru Brita Bahrton, redaktionssekreterare

Vetenskaplig redaktion:

Prof. Gunnar Lindgren, Lund
prof. Ragnar Berfenstam, Uppsala
prof. Gunnar Inghe, Stockholm
prof. Bengt Lindegård, Göteborg
prof. Per Bjurulf, Umeå
prof. Olle Höök, Göteborg

Industrivägen 13, Solna. Tfn 08/83 20 83

Postadress: Fack, Stockholm 60

Postgiro 11 79.

Symposium om prevention av narkomani

Vid den första nordiska kongressen i socialmedicin i Göteborg den 8–10 juni 1967 anordnades två symposier. Det ena gällde epidemiologiska synpunkter på hjärnskador, det andra förebyggande av narkomani. Det första är en central fråga inom epidemiologisk forskning. Den andra frågan har helt plötsligt kommit i förgrunden till följd av den explosiva förändring som under senare år ägt rum beträffande bruket av beroendeframkallande medel. Narkotikamissbruket har på få år blivit ett synnerligen allvarligt mentalhygieniskt problem inom hela Västerlandet. Ännu har det visserligen inte samma betydelse som alkoholmissbruket med dess ojämförligt större utbredning och allvarliga skadeverkningar på missbrukarnas hälsa, familjernas sammanhållning, samhällets produktivitet och den sociala anpassningen över huvud taget. Men narkotikamissbruket är i hastigt stigande, tar sig uppseendeväckande och samhällsskadliga former och ökar snabbt trycket på de psykiatriska vårdorganen, vilka är svårt belastade redan förut. Missbrukspanoramat förändras dessutom oupphörligt. Härvid spelar såväl cyniska affärsintressen som massmedias behov av sensationsreportage en roll.

En allvarlig debatt om förebyggandet av narkotikamissbruk är därför i hög grad påkallad och försvarar väl sin plats på den första nordiska kongressen i

socialmedicin, som företrädesvis ägnades epidemiologiska problemställningar. Kongressens president var professor Bengt Lindegård, Göteborg. Narkomani-symposiet leddes av professor Gunnar Inghe, Stockholm. I panelen ingick från Norge helsedirektör Karl Evang, som spelat en framträdande roll inom WHO alltsedan organisationens grundande 1946 och bland annat fungerat som ordförande i vissa av WHO:s expertgrupper på narkotikaområdet. Hans starka socialmedicinska engagemang även i andra sammanhang är för övrigt väl känt. Från Danmark deltog dr Mogens Nimb, som tidigare varit konsulent för narkotikafrågor i WHO och medverkat i dess expertgrupper på området. Han sysslar nu med dessa frågor såväl i Sundhedsstyrelsen som i praktiskt poliklinikarbete. Dr Leif Ginman från Finland förestår en intoxikationsavdelning särskilt för narkomaner och har också rik erfarenhet av den besvärliga eftervårdsproblematiken. Dr Nils Bejerot slutligen är socialläkare i Stockholm och har i många år också fungerat som polisläkare. I den senare egenskapen har han haft tillfälle att följa den uppblossande narkotikaepidemin i Stockholm. Som forskningsläkare i socialmedicin vid Medicinska forskningsrådet sammanställer han nu data därom.

Panelen representerar således såväl administrativ som klinisk sakkunskap på området och har erfarenheter om narkotikasituationen från både de nordiska länderna och internationella organ.

Vid symposiet förekommande anföranden och diskussionsinlägg återges i det följande.

Gunnar Inghe:

Som bekant har missbruket av beroendeskapande medel ändrat karaktär på senare år, i själva verket i hela världen. Sjukdomspanoramat har förskjutits och det är därför full anledning att diskutera frågan vid en kongress som framför allt ägnas epidemiologiska problem.

Vi skall framför allt uppehålla oss vid preventionen, d.v.s hur man skall kunna förebygga uppkomsten av missbruk och förebygga spridning av "drug dependence". Särskilt i Sverige har diskussionen på senare år framför allt gällt vårdapparaten, de kliniska aspekterna. Och den är förvisso viktig nog men vi föreställer oss att det nu är på tiden att man mer systematiskt diskuterar de förebyggande åtgärderna.

Vi har kommit överens om att först diskutera den faktiska situationen i de olika nordiska länderna. Då får varje deltagare ordet för att redo-

visa situationen hemma i sitt land. Sedan diskuterar vi orsakerna. Då inleder Karl Evang och sedan går frågan runt mellan de olika deltagarna på podiet. När vi så småningom kommit fram till ett antal väsentliga orsaker, diskuterar vi dem i tur och ordning. I den tredje omgången tar vi sedan upp de åtgärder som kan tänkas vara ändamålsenliga för att förebygga uppkomsten av missbruk.

Det här skall framför allt vara en diskussion mellan oss i panelen, men vi vill gärna ha med församlingen också. Jag föreslår därför att de som vill ha ordet lämnar in en skriftlig anmälan med namn och det problem de vill ta upp.

Nu ger jag först ordet till Bejerot. Narkotikasituationen är väl just nu svårast i Sverige och det är kanske därför lämpligt att en svensk representant börjar.